

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 69

БЕРЕЗЕНЬ • MÄRZ 2017 • Nr. 6 (2962)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

МОНСЕНЬЙОР

60 років тому перестало битися серце
Блаженного Петра Вергуна (1890 – 1957)

7 лютого 1957 р., в Красноярському краї далекого Сибіру, в Ангарському поселенні Богучанського району, там, де річка Ангара впадає до Єнісею, перестало битися серце віддане Церкві й українському народові, серце Апостольського візитатора для українців-католиків у Німеччині о. Прелата Петра Вергуна. (о. Ігор Мизь) Світлина, яка була підшита до особової справи о. Вергуна

Серед української колонії у Празі, в 1930 роках, багато дечого говорилось про о. д-ра Петра Вергуна, душпастиря, від 1928 року в Берліні. Зналим було, що народився в Городку біля Львова, служив старшиною в УГА, студіював філософію на УВУ (докторат) і теологію на Карловім університеті в Празі і 30 жовтня 1927 р. у Львові був рукоположений на священника митрополитом Андреем Шептицьким. Відомим було теж, що українське вояцтво в Чехії часто запрошувало Отця Доктора з Берліну на богослуження й панахиди. Любили й шанували його за прямотинність, характерність й ораторство. Під час його проповідей чимало вояків прослезувалось...

У 1935 р., маючи кількарізково обіцянку від Українського Наукового Інституту в Берліні на стипендію для дальших студій у Німеччині, я рішив поїхати туди, щоб полагодити справу на місці. Наші громадяни в Празі порадили мені звернутися в тій справі до о. д-ра П. Вергуна. Ясна річ, що Отець Доктор порядно насварив на мене, мовляв: не годиться

ставити людей перед доконаним фактом! Але відтак, пом'якнвши, додав: голубе, я би то саме вчинив, будучи на твоєму місці. Чи знаєш з якого роду ми виводимось? З козацького! Від полковника Вергуна з с. Вергунів на Київщині, який по Полтавській програній поселився в Галичині...

Розуміється, помимо заходів отця доктора, ані проф. І. Мірчук, ані гетьманці стипендії мені не признали. Змушений був виїхати з Німеччини, бо мав тільки переїздову візу до Бельгії.

По скінченню студій у Лювені, я знову, в 1941 р., опинився в Німеччині, на роботі. Ще перед мною виїхав до Німеччини, на лінію Зігфріда, д-р Левко Обушкевич, а потім д-р Вол. Кишакевич, як фельдшер. Усім нам трьом о. д-р Вергун, який від листопада 1940 р. був іменованій Апостольським візитатором, вистарявся звільнення від тієї примусової праці. Мені та д-ві В. Кишакевичеві поворот до Краю, а д-ві Л. Обушкевичеві знайшов працю лікаря в одній лічниці в Німеччині.

▼ Продовження на 2 стор.

XI

УКРАЇНА-РОСІЯ – НОВИЙ ФРОНТ

С-на: Frank van Beek

У Міжнародному суді ООН в Гаазі розпочалися слухання у справі за позовом України проти Росії про порушення Москвою Конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму та Конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації. Таким чином Київ офіційно перейшов до ще одного етапу боротьби з агресором – судового.

Росія ґрунтує свою правову позицію на твердженні,

що терористи на Донбасі самі знайшли зброю: советську або залишену українською армією. «Головне джерело зброї, це запаси советські. Велика частина цих запасів була залишена в шахтах Донбасу й опинилася у повстанців. Крім того, велика частина була залишена українською армією, яка тікала», – ствердив російський дипломат Ілля Роґачов. Він не став коментувати докази, надані українською стороною, щодо використання терористами на Донбасі новітньої зброї, яка є на озброєнні лише російської армії.

▼ Продовження на 8 стор.

На стор.
5 та 6
публікуємо
розмову
з отцем

Богданом Пушкарем, парохом парафії святого Миколая в Бамберзі, який також є душпастирем в містах Нюрнберґ та Вюрцбург. Основна тема розмови: наша Церква в діаспорі та війна в Україні. Чи варто допомагати Україні, для кого така волонтерська активність духовенства та вірян більш потрібна? З розмови ви також довідаєтеся, як отець Пушкар організує допомогу для України, хто його підтримує в цьому ділі, хто займається процесом розподілу в Україні, як німці розуміють процеси, що в даний час проходять на лінії Київ-Москва. Запрошуємо!

МОНСЕНЬЙОР

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Пригадую як ми, вертаючися до Краю, зупинилися в Берліні, щоб подякувати Монсенйорові за труднощів клопотання ради нас. Тоді я зайвий раз переконався, що за суворим його козацьким обличчям, як перед сьома роками, скривалася правдива українська доброта! Це було початком 1942 року.

Звільнення нас від фізичної праці, як ми довідалися пізніше, монсенйор Петро Вергун вистарався за посередництвом німецького єпископату, який мав всюди в державній адміністрації своїх довірених осіб. Не дивно, отже, бо о. Прелат був теж шанований німецькими співбратами. Свого часу написав для них «Історію УКЦеркви та її обрядів», читав відчити для німецьких теологів, влаштовував для німецьких Сестер реколекції та правив для них ранішні Богослуження.

Почавши від 1941 року до ув'язнення 1945 р., Монсенйор видавав для українців у Німеччині урядовий «Вісник», уряджував візитації та реколекції, писав Пастирські Листи. Крім того ще пам'ятав про наших біженців, яким помагав, або влаштовував на працю,

не дивлячись на їхнє віровизнання. Теж затруднював українських священників-біженців.

Перед приходом москалів до Берліну вірні намовляли його податися далше на захід. Монсенйор відмовився, бо, як його святий великий Митрополит, бажав ділити долю й долю свого безталанного народу, вважаючи, що «Більшої від цієї любові ніхто не має, як та, коли хто життя своє кладе за друзів.» (Ів. 15,13).

Дванадцять років (від червня 1945 до лютого 1957) карався наш Праведник, але не каюся, в сибірських концтаборах ради Христа й України, потаємно виконуючи душпастирські обов'язки серед спів'язнів, головно між полтавцями, селянами-каторжниками, поміж якими користувався пошаною й любов'ю. І це власне вони, ці полтавці-селяни, поховали його, по чотиритижневій недозі, в Ангарському Посьолку Красноярського краю.

У тридцяті річницю Вашої, Монсенйоре, смерті, хай же цих кілька скромних рядків будуть нев'яучою китицею квітів від колишнього пражака-лювенця на Вашу незнану могилу в холодному Сибірі.

Іван Вергун, «Голос Христа Чоловіколюбця», 1987 р.

Від Редакції. 2001 року, під час пастирського візиту в Україну, Святий Отець Іван Павло II проголосив отця Петра Вергуна блаженным Католицької Церкви. За сприянням Преосвященних Владик Юліяна Гбура, Єпарха Стрийського та Петра Крика, Апостольського Екзарха Німеччини і Скандинавії, 26 липня 2004 року після дворічної тривалої підготовки та поїздки в Сибір, мощі блаженного священномученика Петра Вергуна було перевезено в Україну. А на парафіяльний празник Покрова Пресв. Богородиці, 17-го жовтня 2004 року, вони прибули до греко-католицького храму у Мюнхені. Так довго тривала дорога Блаженного до вірних Екзархії, яких він був змушений покинути у лихоліття війни. (зі статей оо. Володимира Вітовича та Ігоря Мизя)

Думи мої...

ШЛЯХ НАДІЇ

Пасха є виходом, завдяки якому Господь відкрив нам шлях і завдяки якому ми можемо дійти до життя у повноті, до життя вічного та щасливого. Щоб відчинити для нас цей шлях, Ісус мусів

принизитись, немов «зняти» із Себе Свою славу, стати покірним аж до смерті на хресті. Відкрити нам шлях до вічного життя та перевести нас від неволі гріха до свободи коштувало Йому життя, за це Він заплатив ціною Своєї крові. Але це не означає, що Господь вже зробив усе та що нам не потрібно більше нічого робити; що Він перейшов через хрест, а ми перейдемо до раю «у колісниці», «в кареті». Наше спасіння є, без сумніву,

Божим даром, але тому, що воно є історією любові, воно, за прикладом Пресвятої Богородиці та святих, вимагає також і від нас нашого «так» і нашої участі.

Великий Піст – це час нашого навернення, шлях нашого переходу від неволі гріха до справжньої свободи, період випробувань, це шлях повної надії, а навіть більше, час, коли ця надія формується. Труднощі переходу пустині, тобто випробування, спокуси, ілюзії та міражі, все це формує сильну надію, за прикладом надії, якою відзначалась Пречиста Діва Марія. Відкрийте серце на цей горизонт.

Фрагмент виступу папи Франциска під час загальної аудієнції з вірними на Площі Святого Петра у Ватикані 1 березня. Подано за Радіо Ватикан

ЯК ЦЕРКВА У ЧИКАГО ДОПОМАГАЄ УКРАЇНІ

Українська парафія у Чикаго має храм Святого Йосифа Обручника, який відзначають як визначну архітектурну будову. При ній діє чимала кількість українських організацій і спільнот. Раз на рік тут збирається до десяти тисяч українців на щорічний фестиваль «Uktoberfest».

Настоятель храму, отець Микола Бурядник, у програмі «Відкрита Церква» розповів як починалася і чим нині є одна з «найживіших» парафій у Америці, а також про допомогу, яку звідси надсилають до України. Виявляється, від початку війни на сході України миряни збрали півмільйона доларів на гуманітарну підтримку наших поранених воїнів. «Якраз в цей час у нас п'ятий воїн, який проходить реабілітацію в Америці. Це Леонід Хмельков, десантник 95-ої бригади, який був поранений в Донецькому летовищі. Він перейшов 43 операційні втручання і ми прийняли його тут разом з нашими лікарями українського походження, які допомагають йому у реабілітації.»

За словами отця-пароха, така благодійність не лише допомагає воякам та їхнім родинам,

але й дає змогу гуртуватися громаді за океаном. «Ми надаємо їм фінансову допомогу, але ці хлопці допомагають і нам, – зазначив о. Микола Бурядник. — Коли ми бачимо це героїство, ці вчинки – це нас буде і заохочує єднатися і бути амбасадорами України в світі.»

Парафія св. Йосифа була канонічно встановлена 1956 року. Привілей zorganizувати її припав 29-літньому о. Йосифові Шарому. Кількість вірних зростала і невдовзі прийнято рішення побудувати велику церкву. Перша Служба Божа в новій церкві відправлялася 1 листопада 1976 року за беатифікацію Митрополита Андрея Шептицького.

У січні 2008 р. після відходу у вічність о. Павла, парафія вітала нового та теперішнього пароха о. Миколу Бурядника. Під керівництвом о. Миколи парафія продовжувала рости, майже удвічі збільшивши свій список весіль та хресчень. Парафіяльний пікнік було замінено щорічним дводенним фестивалем «Uktoberfest». Під крилом парафії зростають і розвиваються «Рідна Школа», український драматичний театр «Гомін», школа бойового Гопака, школа танцю «Вишиванка», які сприяють вихованню нового покоління українців і не дають забути українського минулого.

«Живе ТБ»

ШЕВЧЕНКО І ВАСИЛІЯНИ

Переплетіння доленосних подій, відгомін глибинних ідей, що змінювали хід історії та підносили цілі народи до вершин своєї національної самобутності – усе це промисли Божі. Важливо лишень вгледіти їх у часоплині буття. Так неминуче перетнулися в Божій системі координат шляхи українського генія Тараса Шевченка та Отців Василян.

З життям та творчістю Шевченка тісно пов'язані деякі василянські монастирі, зокрема Почаївська лавра, до якої він прибув як прочанин, щоб зустрітися з Богом на молитві та прославити це святе місце даром свого непересічного таланту, а також Підгорецький монастир на Пліснеську, в якому ченці-василяни вперше занесли молитву за упокій його душі та віками берегли пам'ять про великого «апостола правди і науки». Ще інший – Канівський монастир василян, при якому колись діяла парафіяльна школа, заснована в 1781 році архимандритом Боніфатієм Фізікевичем, яку згодом королівська комісія визнала вищою школою.

Глибоко віруюча людина, яка ніколи не розлучалася зі Святим Письмом, Поет, що джерелом святої волі і правди вважав Бога, пророк з милості Божої Тарас Шевченко і Василянський Чин несли своєму народові Слово. «І на сторожі коло їх поставлю слово», – писав Тарас Шевченко 15 лютого 1859 року в умовах бездержавності, царського свавілля, заборони української мови та культури. Величезна спадщина, втілена в друкованих виданнях, зокрема Почаївського друкарського осередку, який відібрали у василян 1831 року, упродовж наступних століть жила українське християнство книгою і стояла на сторожі нескореної нації зі Словом.

Восени 1846 р. за дорученням Археологічної комісії Тарас Шевченко їздив на Поділля і Волинь збирати народну пісенну спадщину, старовинні документи, замальовувати історичні та архітектурні пам'ятки. Так він прибув до Почаївської обителі, де вже протягом п'ятнадцяти років панувала Російська православна Церква. Шевченко виконав тут чотири акварельні малюнки, зокрема «У соборі Почаївської лаври» та «Почаївська лавра з півдня», два ескізи і начерк з видами Почаївської лаври. Приїхавши до Почаєва, Шевченко не міг не знати, що усе це створили василяни в понад столітній період, і до їхнього приходу Почаїв не був великим духовним та культурним паломницьким центром, а звичайним місцем. Ще й досі усе тут нагадувало недавнє служіння та молитовну присутність ченців-василян. Тарас Шевченко здолав сотні кілометрів щоб побувати у цій

Перша світлина Т. Шевченка, відзнята 30 березня 1858 в робітні А. Ден'єра. З цієї світлини 1860 він виконав автопортрет

прекрасній Почаївській святині, з балкона якої у 1846 році намалював краєвид, а також інтер'єр храму та багато інших релігійних картин. Не має найменшого сумніву в тому, що це святе місце справило великий духовний вплив на світлу та багату душу Шевченка, що він пізніше відобразив у своїх невмирущих релігійних творах та художніх шедеврах.

На картині з балкону Почаївського собору ми бачимо, як Шевченко дивиться на Галичину, на рідний йому край, звідки походила його мама Катерина Бойко. Зна-

ємо, як о. Маркіян Шашкевич цінував лірику Кобзаря з метою вивчення і широкої популяризації. Можливо, Тарасів погляд сягає Високого замку у Львові, а під ним він бачить василянський монастир св. Онуфрія, звідки поширилося книгодрукування по Україні. Ймовірно, великий вплив справили на Тараса Шевченка книги Почаївської друкарні, які він тримав у руках, особливо Почаївський «Богогласник». Адже генієве слово, його пророчий дух не знають меж, долають кордони, що розділяють українську землю.

Отці Василяни були і є близькими до Шевченка навіть тоді, коли його душа переставилася до Бога. Після смерті Великого Кобзаря вони першими вшанували його пам'ять у Підгорецькому монастирі, що лишень потверджує їхню близькість до генія української нації. Це засвідчує запис у Пом'янику Підгорецького монастиря ЧСВВ, який вміщає дуже цінну письмову згадку про вшанування пам'яті Тараса Шевченка. Так на 86 аркуші цього Пом'яника рукою василянського ченця записано: «Помяни Господи душу усопшаго Тарасія». Справа дописано, що це поминання вписано 1861 року в пам'ять «...усопшаго поета Тарасія Шевченка...». Отож у 1861 році в Підгорецькому монастирі ЧСВВ відбулася перша в Україні панахида за Тарасом Шевченком в рік його смерті. Це перше після смерті Тараса Шевченка публічне вшанування великого сина українського народу, яке склали василяни в Галичині після його смерті, вияв їхньої синівської любові, великої вдячності та особливої близькості до великого Пророка, який виходить далеко поза рамки свого часу і стає чинником оновлення і пробудження народу.

▼ Продовження на 4 стор.

ПОРТУГАЛІЯ ВИЗНАЛА ГОЛОДОМОР ГЕНОЦИДОМ

Парламент Португалії визнав Голодомор 1932–33 років в Україні геноцидом українського народу, про це повідомив голова Співки українців Португалії Павло Садох на своїй сторінці у Фейсбуці. Документ, що був прийнятий, засуджує Голодомор в Україні у 1932–33 роках та визнає його геноцидом з боку «тоталітарного

комуністичного режиму Сталіна, що призвів до загибелі близько семи мільйонів українських громадян». Голодомор в Україні досі офіційно визнали геноцидом українського народу наступні держави: Австралія, Ватикан, Грузія, Еквадор, Естонія, Канада, Колумбія, Латвія, Литва, Мексика, Парагвай, Перу, Польща, Угорщина, Португалія, Україна. Низка країн в офіційних зверненнях засудили Голодомор як акт винищення людства, вчинений тоталітарним сталінським режимом або вшанували пам'ять його жертв. (А.Ф.)

СОЦМЕРЕЖІ І ПОЧУТТЯ САМОТНОСТІ

Соціальні мережі, як Twitter, Facebook та Pinterest, підсилюють у людей почуття самотності. Про це свідчить доповідь американських психологів. Фахівці зазначили: якщо людина щодня проводить у соцмережах понад дві години, у неї подвоюється ризик розвитку соціальної ізоляції. За даними дослідження, ідеалізований образ людей на сторінках соцмереж може змусити людину відчувати заздрість. До таких сайтів експерти також віднесли Instagram і такі платформи, як Snapchat і Tumblr. За даними дослідження, що більше часу людина проводить в інтернеті, тим менше часу залишається для спілкування в реальному світі. (Бі-Бі-Сі)

НІМЕЧЧИНА: МИРЯНИ ТА ЧИН ПОХОРОНУ

З огляду на те, що священників чимраз сильніше бракує, у німецькій дієцезії Пассау вирішено змінити деякі душпастирські завдання. Було повідомлено, що надалі жалобні урочистості будуть провадити також світські теологи, узяті на цю офіційну роботу. Перший похорон, проваджений мирянином-служителем, може відбутися вже на межі 2017/2018 років. (CREDO)

МІС НІМЕЧЧИНИ ВИКЛАДАТИМЕ РЕЛІГІЮ

Обрана минулого року на «Міс Німеччини» Лена Брьодер повернеться до школи і продовжить навчання, аби стати вчителькою католицької релігії в середніх школах Мюнстера. Протягом року вона перебувала у відпустці, пов'язаній зі здобутим титулом. Попри конкретні можливості увійти у світ розваг і моди, вона вирішила повернутися до виховної роботи. Лена Брьодер нагадала, що катехизація в школі не обмежується релігійними та біблійними темами, а й порушує такі питання, як сенс життя, любов, смерть. За її словами, краса викладання релігії полягає в тому, що ви можете порушити ряд різних питань, і навчання не буде нудним. (CREDO)

вернутися до виховної роботи. Лена Брьодер нагадала, що катехизація в школі не обмежується релігійними та біблійними темами, а й порушує такі питання, як сенс життя, любов, смерть. За її словами, краса викладання релігії полягає в тому, що ви можете порушити ряд різних питань, і навчання не буде нудним. (CREDO)

КОЛИШНІЙ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ СТАВ ЄПІСКОПОМ

Новим єпископом Вашингтонської архидієцезії став колишній віце-президент Банку Америки Рой Едвард Кемпбелл-молодший. Про його призначення оголосив архієпископ Крістоф П'єр, Апостольський нунцій у США. Кар'єра 69-річного нині єпископа Кемпбелла в Банку Америки – найбільшому банку в США – тривала 33 роки.

Вже тоді він був практикуючим католиком. Але поворотним моментом у його житті стала зустріч з жебраком у грудні 1995 р. Рой Кемпбелл побачив у цій людині Ісуса так само ясно, як саму людину, і відтоді його стосунки з Христом стали зовсім іншими. За останні 10 років о. Кемпбелл ніс служіння в кількох парафіях і обіймав кілька церковних посад. (CREDO)

США: МІЛЬЙОНИ НА ЗБРОЮ ДЛЯ УКРАЇНИ

Палата представників США проголосувала за прийняття законопроекту на 2017 фінансовий рік про витрати на суму 578 млрд дол. для збройних сил, чим затвердила значне збільшення бюджету Пентагону. З цієї суми 150 млн дол. буде виділено на поставку в Україну «летальної і нелетальної допомоги, щоб протистояти російській агресії». (DefenseExpress)

ШЕВЧЕНКО І ВАСИЛІЯНИ

▼ **Продовження.**
Початок на 3 стор.

Запис у монастирському Пом'янику означав не лише звичайну молитву за померлого один раз в 1861 році, а обов'язок ченців-василіян довіку спогадувати його у своїх молитвах. Окрім усього, цей запис свідчив, що духовна та світська інтелігенція Галичини й Наддніпрянщини усвідомлювали себе одним великим народом, з однією мовою і культурою, поєднані одним Пророком Тарасом Шевченком і після його смерті.

У тогочасних монастирях записи у книгах робила освічена, неупереджена людина, здебільшого ігумен. Тож до запису в Підгорецькому Пом'янику спричинився о. Климентій Сарницький, ЧСВВ, – майбутній ректор Львівського Університету (двічі), а також Протоігумен Галицької Провінції Отців Василіян. Як високодуховна, освічена людина він був знайомий з творчістю Тараса Шевченка та зміг доцінити його велич і значення для українського народу. У василіянських колах побутує думка, що тим прочанином із Золочева, що по-

дав це молитовне намірення до одного з найголовніших василіянських монастирів, саме був тодішній ігумен о. Климентій Сарницький.

Цікавий факт
про хрещення Тараса Шевченка подає у своїй книзі «Християнство Тараса Шевченка» Дмитро Степовик, покликаючись на священника Семена Посіка, який стверджує, що на Правобережній Україні православ'я було запроваджене російським

царем в 1834–1838 роках. Отож Шевченко був охрещений як греко-католик.

Архівні документи минулих епох підтверджують глибоку єдність василіян з великим Кобзарем. Дуже знаково, що в ювілей 200-річчя Т. Шевченка Отці Василіяни у видавництві «Місіонер» видали три книги про Кобзаря: «Християнство Шевченка» Дмитра Степовика, «Бог і Шевченко: як розуміти імена Божі та віру поета?» о. Мисаїла Шевченківа, «Жити за Шевченком

зможемо?» Лідії Купчик.

Слово богонатхненне, величне, полум'яне, щире і правдиве, стало на сторожі великого християнського народу. Слово Біблійне і Слово Шевченкове, Слово століттями плекане василіанськими книгодрукарями, стали оберегами від химерної неволі, що взяла в лещата страждальну українську націю. І «на оновленій землі» наших днів черпаємо з цього джерела мудрості – а воно немає дна, як немає його Божа ласка для всіх сущих в незалежній соборній Україні.

о. Климентій Стасів, ЧСВВ, «Місіонар»

ХТ

ЕМІГРАЦІЯ ПРЕЦІНЬ ЗРАДА

С-на: Катерина Сліпченко

У певному сенсі слово «еміграція» схоже на слова «прецінь», «авжеж-бо», «бодай же ж» – усі ці слова часто вживають, але мало хто міг би чітко пояснити, що ж саме вони означають. Але, на відміну від трьох останніх, слово «еміграція» вживають зазвичай у негативному контексті. Точніше, у негативному контексті це слово переважно вживається, коли йдеться про виїзд з України. І при цьому добре відчувається погано приховане роздратування, заздрість, навіть відчай тих, хто залишається.

Один мій знайомий, перекладач художньої літератури з польської на німецьку, народився, виріс і платить податки у Німеччині, одружений з англійкою, чимало років прожив у Варшаві, а зараз разом з родиною мешкає у Відні. У дитинстві він так само часто переїздив з країни в країну з батьками, але найкомфортніше почував себе, мешкаючи у Польщі. Його діти вільно володіють польською, бо вчили її у школі, вдома спілкуються німецькою (з батьком) та англійською (з мамою), у школі мова викладання – англійська, а мова спілкування з друзями – австрійський варіант німецької. Думаю, він би сильно здивувався, якби почув у стосунку до себе слово «емігрант». Ще більше він би здивувався, що в українському значенні цього слова чи не головними відтінками є відсутність патріотизму, зрада батьківщини, небажання щось міняти попри труднощі, нелюбов до власної країни тощо.

Його найкращий друг у Відні – польський письмен-

ник, який багато років тому виїхав із тоді ще свіжо покомуністичної Польщі до Ісландії, де працював медбратом у будинку престарілих, про що написав чудову книгу, звідти переїхав до Відня, має дітей з польським, ісландським та австрійським громадянствами.

Інша моя знайома, польська письменниця, має будинок у Непалі, де вона мешкає приблизно півроку, а ще півроку – у Німеччині, де живе уже багато років.

Моя товаришка – американка, перекладачка з польської та іспанської, літераторка, засновниця англо-іспанського літературного часопису, міняє місце проживання кілька разів на рік, мешкаючи то в Буенос-Айресі, то в Айові, то у Парижі, то у Кракові, останній раз ми зустрілися з нею у Берліні.

НАВІЩО ПОВЕРТАТИСЯ?

Свого часу, ще у далеких 1990-тих, я поїхала вчитися за кордон. Досі, коли розповідаю про цей досвід, мене здивовано питають: а навіщо

ти повернулася? І ніколи не питають, навіщо поїхала. Щоразу доводиться якось виправдовуватися. Ці два аспекти, безумовно, пов'язані між собою. Аспект перший: виїжджати – це нормально, а для повернення потрібна якась особлива причина. Аспект другий: ті, хто виїздить, – погані, позбавлені патріотизму, захланні, ті, хто залишається, – герої, мученики, патріоти. Але якщо хтось спершу виїздить, а потім повертається – це також виглядає якось підозріло.

Про феномен східноєвропейського емігранта, у якого тепер більше немає аури благородного трагізму, що її давала йому в часи «холодної війни» неможливість повернення на батьківщину, гарно й іронічно пише Дубравка Угрешич у своїй книзі «Читання заборонено». Зрештою, сама вона мешкає в Амстердамі, куди у 1990-тих роках виїхала з Хорватії, і її теж доволі часто питають, коли вона збирається повертатися назад, на батьківщину. Адже «східноєвропейські письменники не живуть на Заході, поза тими випадками, коли у них немає іншого виходу».

Так само і ми не говоримо як про зрадників про тих французів, які вирішили пожити і попрацювати у Німеччині, німців, які працюють у Швейцарії чи італійців, які відкривають ресторани по всій Європі, більше того, ні ми, ні вони самі не називають себе емігрантами. Тож чому виїзд з України вважається не сміливою спробою почати нове життя, не пошуком кращих умов для самореалізації, не формою індивідуального протесту проти недоліків життя у країні чи її актуальної політики, не нормальним людським бажанням змінити своє життя на краще чи навіть просто поміняти кліматичну зону,

порівняти країну, де народився, з якоюсь іншою, а саме втечею, зрадою, браком патріотизму?

Еміграція ще з давніх радянських часів сприймається як шлях в один кінець, спроба втекти від проблем до невідомого, але апріорі кращого життя, яке чекає тебе, мов подарунок під ялинкою, щойно ти перетнеш кордон, але щоб перетнути цей кордон, потрібен спеціальний «дозвіл». Емігрують ті, кому це «вдається», кому «дозволили», кого «взяли» – це каста обраних, тих, кому перепали недоступні іншим блага.

ЕМІГРАНТИ ЧИ ЗАРОБІТЧАНІ?

Недаремно ж найбільш чисельну категорію мігрантів-заробітчан начебто і не зараховують до цієї обраної касты. Принаймні вербально – виділили для них інше слово. Заробітчан не називають зрадниками і непатріотами, їм співчувають і шкодують їх – це люди, про яких відомо, що їдуть вони важко працювати, а зароблені гроші вкладають у довгобуду по прикордонних селах, у дипломи (не в освіту) власних дітей, у подарунки для численної родини. Я часто спілкуюся з такими заробітчанками, які десятиліттями працюють десь за кордоном і відмовляють собі у найнеобхіднішому, щоб допомагати уже зовсім дорослим дітям. На запитання, чому ж діти самі не поїдуть на заробітки, лише низують плечима і розповідають, що син, так, приїздив одного разу, побачив, як важко треба працювати, і повернувся додому. Але тепер бідує, тож треба йому допомогти.

Показово, що слово «еміграція» у вищезгаданому негативно-радянському сенсі вживають зазвичай люди,

які самі нікуди або майже нікуди не їздять. І це зрозуміло, адже стереотипи найчастіше виникають і приживаються там, де бракує обізнаності, поінформованості, критичного мислення. Так само зневажливе «грантоїди» вживають лише ті, хто не знає з власного досвіду, скільки праці і зусиль потребує отримання, реалізація та звітування за кожним грантом. Так само зневажливе «займається культурою» лунає з вуст тих, хто вважає, що займатися культурою – це насправді ледацювати.

Рано чи пізно слово «еміграція» у його антикварно-радянському сенсі зникне назавжди, а разом з ним зникнуть і упередження та стереотипи стосовно мігрантів у тих людей, які самі не наважуються або лінуються здобути подібний досвід. Це станеться тоді, коли виїзд з країни вже перестане вважатися квитком у кращий світ, доступним не кожному, тоді, коли за кордоном ставатиме все менше «заробітчан», натомість більшатиме українських студентів та кваліфікованих фахівців з України, коли виїзд за кордон сприйматиметься виключно як власний вибір, спроба, новий досвід, а не як шанс, втеча чи відчайдушна спроба вирватися із замкненого кола. Тоді питання: «Навіщо ти повертаєшся?» завжди ітиме в парі з питанням: «Чому і куди їдеш?». І відповіді на ці питання будуть різними, у кожного – своя. І станеться це не завдяки героїзму тих, хто залишається, як і не всупереч зраді тих, хто виїздить, а просто тому, що таким є неминучий розвиток подій, а всі ми – і ті, хто залишається, і ті, хто виїхав, відіграємо у цьому свої невеличкі ролі.

Наталка Сняданко, DW

ЦЕРКВА НА ФОНІ ВІЙНИ

Розмова з о. Богданом Пушкарем (1956 року народження), парохом парафії святого Миколая в Бамберзі, який також є душпастирем в містах Нюрнберг та Вюрцбург

ОТЕЦЬ ПУШКАР ПРО СЕБЕ

1981 року переїхав з Польщі до Німеччини. Перші 20 років мешкав в Мюнхені. На початках працював у видавництві «Сучасність», де познайомився з цікавими людьми: Романом Купчинським, о. митратом д-ром Іваном Гриньохом, професором Юрієм Шевельовим, Іваном Кошелівцем, д-ром Богданом Кордюком та іншими. З 1977 по 1981 навчався в Духовній семінарії в м. Люблін. У 1986 році закінчив свої богословські студії з дипломом Католицького Університету в місті Айхштетт. Одразу після навчання, упродовж півроку займався упорядкуванням архіву німецької секції організації «Церква в потребі» в Мюнхені. Оскільки не було роботи за фахом, владика Платон (Корнилик) запропонував мені посаду особистого водія та набирача тексту в його друкарні. Окрім того, владика Платон виявив бажання уділити мені дияконських свячень, однак я не пристав на таку пропозицію, оскільки планував стати священником, а не тільки дияконом. Пізніше довелося відкрити приватне будівельне підприємство для забезпечення моєї сім'ї, яке утримувало нас з 1987 по 1997 рік.

В подальшому за посередництва Богдана Трояновського і о. д-ра Ярослава Москалика встановив контакт з місцєблюстителем Блаженнішого у Львові владикою Володимиром (Стернюком). В лютому 1990 року подався в «туристичну подорож» до Львова і Києва, оскільки це був час Радянського Союзу і наша Церква була поза законом. 14 лютого владика Стернюк уділив мені у Львові (у хаті сестер св. Вікентія на Кривчицях) спершу дияконських, а через день – ієрейських свячень.

Я повернувся до Німеччини. Однак, владика Платон не погодився прийняти мене до себе на службу. Так, він мене відправляв у різні місця, на заміну комусь тощо, проте парафії мені не давав. Це продовжувалося до 1996 року. Тоді, в якості адміністратора, до Німеччини прибув владика Михайло Гринчишин, який мені доручив зайнятися Берліном та Східною Німеччиною,

оскільки там не було нашого священника. В мене було завдання встановити контакт з новоприбулими українцями і з'ясувати можливості щодо відкриття нових парафій і т.п. В подальшому служіння відбувалося на добровільних засадах, мені оплачували тільки дорогу і дрібні витрати. На початках регулярно служив в Берліні, а пізніше в місті Магдебург (доїжджав з Мюнхена). Це продовжувалося більше року. Через деякий час Берлін та Магдебург доручили о. Ігорю Сапуно, з того часу я вже мав займатися тільки Нюрнбергом.

Коли отець Кирило Планчак, який був душпастирем в Нюрнберзі, вийшов на пенсію, архієпархія у Бамберзі не погодилася продовжити фінансування для його наслідника, повідомили, що тільки декілька осіб відвідує Богослужіння. Наступні три роки ми займалися листуванням в цій справі, «вибивали» парафію. Врешті-решт, генеральний вікарій, о. Алоїз Альбрехт, зателефонував до Екзархії і сказав: «Ми беремо на себе оплату священника, але нехай уже перестануть писати». А ми писали всюди: до Ватикану, Нунціатури, до Блаженнішого. Таким чином в другій половині 2000 року я переїхав до Бамбергу. На самому початку це було виключно душпастирство, а вже з 2003 року владика Петро (Крик) створив окрему парафію і призначив мене парохом.

ІСТОРІЯ ПАРАФІЇ

Історія парафії почалася фактично з мене, але до цього часу від війни проводилося душпастирство, однак 10 років перед моїм приходом Літургії в Бамберзі не служилося, тому людей довелося шукати зовсім нових. Зараз в парафії немає ні одного нащадка післявоєнної еміграції, а це значить, що всі парафіяни – це нова еміграція з України. І так майже у всіх парафіях. У мене переважають студенти, є трішки біженців, які шукають політичного притулку. В Нюрнберзі переважають сім'ї і біженці. Натомість у Вюрцбургу (у мене в неділю три відправи) – це молоді сім'ї, люди, які приїхали з України

С-на: о. Віктор Головач

за робочою візою.

► **Куди ділися діти та внуки післявоєнної української еміграції, які прибули до Німеччини? Їх майже немає, навіть у такому важливому і людному центрі української еміграції, як Мюнхен.**

о. Б. Пушкар: Людей складно втримати, асиміляційні процеси проходять незалежно від усього іншого. Багато однак залежить від парафії. У наш час промовляють до людей з «високої проповідальниці» сухими фразами, коли іде в розріз життя духовенства і того, що вони проповідують, то ясно, що на такому нічого ніколи не побудуєш. Люди відвернуться. Так, вони прийдуть, але попити пива. Парафія стане місцем для зустрічей, де можна прийти, перемовитися, вареників поїсти.

До речі, Мюнхен має свої особливості. Я особисто дуже тепло згадую форми праці отця митрата Мирона Мольчка, який в часи мого приїзду в Мюнхен був співробітником парафії. Він дуже активно займався біженцями, що стало зразком для наслідування у моїй теперішній душпастирській праці. Однак, Мюнхен є прикладом парафії, де не вдалося створити спільноту. Чому так? Тому що акціями, які відбувалися біля церкви, використовуючи її інфраструктуру, займалися всі можливі організації, окрім самої Церкви, парафія була відсутня, не існувала. Я борюся з подібними замашками у себе.

За довгими спільними стараннями і за підтримки парафії вдалося створити Об'єднання Українців Франконії. Після цілої серії менших чи більших конфліктів, десь четвертий колектив почав нормально працювати. Вони хочуть чимось займатися. Ось до нас прибувають діти для лікування. Ми забезпечуємо тих онкохворих дітей перекладачами, погодженням житла і транспорту, збираємо кошти. Я під'єднав до цього

Об'єднання, щоб вони мали можливість себе проявити. Нещодавно з нюрнберзької ратуші забирали меблі для України, то попросив допомоги в Об'єднання – не скажу, що прийшло дуже багато, але дві особи прийшли, допомогли завантажити. За сам факт, що Об'єднання в Нюрнберзькій ратуші проявило себе як суб'єкт діаспорного життя, я надзвичайно вдячний. Окрім того, вони також постійно виступають як представництво української діаспори у Франконії, що є теж важливим фактом для нашої діяльності на цій території, адже ми представляємо сучасну Україну.

Я вважаю, що робота з гуманітарною допомогою більше потрібна тут, місцевим громадам, ніж Україні. Така робота з юридичної структури, якою є парафія, створює спільноту. З Франківська приїхала сюди дитина на лікування, вона пізніше померла, проте той хлопчина, маленький Тарасик, змінив обличчя парафії. Тарасик об'єднав парафіян, вони чергувалися, хто куди і коли має іти, що там робити тощо. Завдяки цьому спільному служінню із випадкових людей створилася спільнота.

Разом з нашими партнерами – Міжнародною асоціацією підтримки України та ще декількома священниками, ми мали дещо подібний проект в Україні, який, щоправда, не вдався. Ми організували щось на зразок тестування «атошників» (воїнів-учасників АТО-Ред.), щоб знати, яку цивільну освіту вони могли б отримати. Хотіли дати можливість суспільству реально побачити як то є, коли на місці здорового хлопчиська появляється інвалід. В групі була тільки одна людина без ніг. У Львові через деякі парафії попросили, щоб зголосилися люди, які готові взяти такого «атошника» до себе на три тижні. Зголосилися лише три сім'ї! Це у Львові! Інші готові були давати гроші,

власник готелю пропонував приміщення. Тут великі претензії маю до нашого Синоду. Церква має впливати на зміну менталітету. Церква не повинна займатися, особливо в цей військовий час, побудовою храмів, великих споруд, на першому місці має стояти створення чогось іншого, важливішого, хотілося б бачити зміщення акцентів в сторону душпастирства. Це в той час, коли під час війни в суспільстві бракує солідарності, коли на інваліда дивляться як на останнє сміття... Єпископи собі знаходять інші теми, ось вони виступили проти політики гендеру. Погоджуюсь, що ця тема важлива, але однієї заяви, щоб озвучити офіційну позицію Церкви, мало б бути достатньо. Варто робити акценти на відродженні української сім'ї, як основної клітини кожної спільноти та суспільства, проте, не заціклюватися на копіюванні тем, привезених з-за кордону. Вони ідуть тією ж дорогою, яку вже пройшла Західна Церква, а її стан ви бачите. Наше суспільство є посткомуністичним, а Церква є дзеркалом суспільства, тому має такі ж характерні риси, як позитивні, так і негативні. Однією із таких негативних рис, з якою варто боротися, є особлива тяга до «показухи». Замість побудови великих храмів, на мою думку, варто було би спершу вкладати кошти і труд у побудову мережі душпастирської сітки.

► **Що в даний момент головне для нашої Церкви?**

о. Б. Пушкар: В даний час треба навести лад в семінаріях. Там має іти відсів випадкових людей, які не йдуть за покликанням. Цього достатньо не робиться. Розумієте, грошелюб не мав би отримувати свячень. Батьків мого покоління вирощували священники, виховані митрополитом Шептицьким. Свою реформу Церкви, яка була у великому занепаді, він почав саме від семінарії.

▼ **Продовження на 6 стор.**

ЦЕРКВА НА ФОНІ ВІЙНИ

▼ **Продовження.**
Початок на 5 стор.

► Коли до вас прийшла думка, щоб зайнятися організацією гуманітарної допомоги для України?

о. Б. Пушкар: Я завжди тим займався. Звичайно, не в такій кількості, як зараз. Ще будучи в Мюнхені, відправляв фури. Всяке відправляв: трактори, пилорами, комбайни, сервери, чого тільки не доводилось.

► Звідки у вас з'являється ця мотивація допомагати Україні?

о. Б. Пушкар: В одному Бамберзі є більше 40 наших студентів. Коли почалася війна на Донбасі, коли заговорили про переміщених осіб, ми розуміли, що й нам щось треба робити. Не тільки я не міг сидіти, склавши руки, мої студенти також мали це відчуття і бажання, що потрібно якимось чином включитися в рух допомоги нашій країні. Вирішили робити акцію збирання теплої одежі. Після першої статті в місцевій (німецькій) газеті, нам принесли речі, яких вистачило на завантаження двох фур. Були і справді смішні випадки. Приносить жінка норкову шубу, питає, чи я знаю, що це таке? Я відповів, що приблизно знаю. На запитання, чи я це прийму, відповів, що продавати цього не буду, але якщо ви згодні, щоб воно пішло з іншими речами, то ось будь

ласка – кидаю це в загальний мішок. Моїм варіантом вона залишилась надзвичайно задоволена. І воно десь пішло на схід, здається до Артемівська (Бахмута). Думаю, вартість цієї шуби – пару тисяч євро.

Часом бувають випадки, коли передають речі в не дуже належному стані, їх в Україні вже не будуть використовувати. Ми намагаємося все перевіряти і відсортовувати. Правда, всі ми від цього втомлені. Адаже студенти, які нам допомагають, окрім всього, мають ще навчальний процес.

► Ваша діяльність, я так розумію, знаходить позитивний відгук серед німців.

о. Б. Пушкар: Так. Дивіться. Тут у нас є два медичні університетські осередки: Вюрцбург і Ерланген. В одному Ерлангені є 40 клінік. Списаний матеріал вони трішки ділять на Африку, а солідну частину передають в Україну. Вони розуміють ситуацію в Україні і намагаються по максимуму сприяти залагодженню певних проблем. Вирішальним фактором тут є оперативність, адже, як тільки тобі повідомлять про наявність певного списаного медичного обладнання або речей, ти маєш терміново його забрати, бо його можуть направити або в інші країни, або на звалище.

► Німці мають розуміння того, що відбувається в Україні?

о. Б. Пушкар: Розуміння є, але воно поєднано з відчуттям жахливого страху перед Росією. Вони кажуть, що росіянам треба віддати все, що вони хочуть, радять нам не «рипатися», бо ми начебто і так неспроможні протистояти Росії. Я їм відповідаю: «Я не проти віддати шведам Саксонію»... Звичайно, розумію ситуацію: Німеччина нині – це Меркель, всі інші служби – в розвалі, стан жахливий.

► За останні 3 роки, відколи почався «Крим» і все інше, німецька думка щодо України якось еволюціонує, чи стоїть на місці?

о. Б. Пушкар: Нічого не змінюється. Німці не допускають думки, що то все відбувається просто у них під носом. Вони надалі схильні бачити у всьому якихось фіктивних американців, мовляв все це Америка заварила. Ні, не змінюється... Був період, що в пошуках реанімобілів я намагався шукати підтримки в німецьких епархіях (вони справді трішки допомагали). Так от, дуже часто мене німці запитували: чи, бува, машина не матиме військового використання? Невже клятва Гіппократа на військових не поширюється?

► Щоб мати уяву про об'єм... Якщо брати два останні роки, скільки всього ви відправили в Україну?

о. Б. Пушкар: 2015 рік це 275 тонн плюс 14 реанімобілів

(повністю оснащених). За 2016 рік ще повної інформації не зібрано, але буде десь так 403 тонни (це 29 фур).

► Чи у справу реабілітації поранених ви також задіяні?

о. Б. Пушкар: Декілька разів їздив до реабілітаційного центру біля Дрездена, вів розмови в Інсбруку та Мюнхені. Нещодавно заплатив з парафіяльного конта за операцію на очах «атошника», яку провели в Мюнхені. В цьому плані ми працюємо з Міжнародною Асоціацією Підтримки України, яка є волонтерською організацією та благодійним фондом і постійно направляє на лікування та реабілітацію за кордоном воїнів АТО і не тільки. МАПУ виявились для нас найбільш ефективним і чесним партнером.

► У вас є постійні помічники?

о. Б. Пушкар: У мене є три особи, які спроможні організувати, відправити транспорт навіть за моєї відсутності. Проте, майте на увазі, це студенти! Ми принципово нічого не платимо, хоча вони фактично завжди в постійних грошових клопотах. Проте у нас все діє на волонтерських засадах. Це принцип, яким не хочемо поступитися.

► Хто в Україні є бенефіцієнтом вашої допомоги?

о. Б. Пушкар: Все розподіляє Міжнародна Асоціація Підтримки України. Ми можемо отримувати безліч листів, проте, тільки МАПУ

може перевірити на місці реальний стан речей і документально оформити розподіл допомоги. Насправді, це величезний об'єм роботи. Процес розподілу та оформлення документації відбувається чесно та прозоро. Все обладнання передається на баланс лікарень, а не в приватні структури. Саме ми значною мірою забезпечуємо МАПУ вантажем. Трохи приходять до них також з Франції та Естонії. За Асоціацією стоять наші люди, греко-католики. В принципі, ніщо з того, що ми відправляємо, не мало б піти на сторону.

Якщо казати про Церкву, то одні з кращих партнерів для такої співпраці в Україні, це баптисти. А так як вони працюють в Маріуполі – то дай Боже! Я маю до них таку довіру, що сліпо готовий передати вантаж, бо знаю, що є гарантія – вантаж отримають найбільш потребуючі, чого про наші деякі «карітаси» не скажеш.

Особисто для себе я знайшов форму соціальної роботи. Для моєї парафії ця гуманітарна допомога стала методом об'єднання спільноти. Можу тільки захопити інші церковні структури, щоб вони теж спробували цим займатися. З нашої сторони ми можемо допомогти порадами, певними моментами в оформленні документації.

Ведучий Роман Крик
(розмова авторизована)

ХТ

ПРО ЩО НАМ ГОВОРЯТЬ БОГОСЛУЖІННЯ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

Великопостні Богослужіння закликають нас правильно розставити акценти. Літургійні тексти цього періоду – це простора проповідь про характер християнського посту, з якої можна зробити висновок, що піст полягає не стільки у якихось практиках, скільки у стосунках: зі собою самим, з Богом і з ближніми.

ВІДНАЙДЕННЯ ЦІЛІСНОСТІ

Богослужіння дає ясно зрозуміти, що піст стосується цілої людини, а не лише окремих аспектів її життя, він наче запрошує нас повернутися до біблійного розуміння людини та її життя у світі.

А таке бачення передбачає гармонійне поєднання тіла, душі і духа як трьох вимірів людської істоти, а не трьох окремих «частин». На практиці це означає, що всі сфери нашого життя: матеріальна, душевна, духовна – взаємно впливають одна на одну. Цей вплив може бути дуже різним. Ціль посту – у віднайденні цілісності особи, тієї гармонії, яку Творець заклав у нас на початку.

Піст пригадує ким є людина, яка в неї ціль і як її досягнути. Цікаво, що з перших днів посту і аж до його завершення ми читаємо на кожній буденній вечірній книжці Буття, текст, який оповідає про початок повстання світу, людини, про покликання людини, її падіння і намагання віднайти близькість з Богом.

Богослужіння у різноманітних текстах і обрядах закликає нас також прислу-

хатися до себе самих, наче повернутися до себе, відчути себе. Характерною особливістю літургійних текстів є діалог з душею, звертання до душі (*Душе моя, душе моя, устань, чому спиш?*).

Раз у раз виринає і тема стриманості від їжі. Останнім часом цей зв'язок відсувають на задній план, мовляв, піст – це не лише стриманість в їжі, а значно глибше поняття. Погоджуюся, однак аспекту їжі неможливо оминати. Адаже, по-перше, їжа – це засіб нашого зв'язку зі світом, це необхідний для нашого життя елемент. Від того що ми їмо і в якій кількості значною мірою залежить те, якими ми є. Тому поміркованість в їжі, безперечно, є важливою, а в добу «фастфуду», то й мови нема.

Але є ще й інший аспект. Їжа – це не лише те, що ми кладемо до рота, а й те, що входить через наші очі, вуха. Су-

часна людина «їсть» набагато більше за те, що можна покласти на тарілку – вона їсть різні види інформації: важливої, менш важливої, розважальної, інколи деструктивної, інформації, яка просто задовольняє цікавість чи вбиває увагу і час. Слухаючи на богослужінні про їжу, маймо на увазі не лише калорії, але й мегабайти. Вони теж впливають на наше здоров'я і на те, ким ми стаємо. Піст заохочує нас правильно вибирати їжу і для нашого ума.

ПРИСТРАСТІ

Часто в богослужінні мова заходить про пристрасті. Пристрасті – це паразити людини, як тілесно-духовної істоти. У людині закладені Богом різні сили, енергії, бажання, які самі по собі є добрими, але які можна також використовувати і на зло. Пристрасті: гнів, марнославство, грошлюб-

ство, владолубство, блуд, лінивість – якраз маніпулюють цими природними прагненнями і збивають людину з правильного шляху, баламутять її. Мої думки, бажання, дії можуть бути паразитами, які заважають жити найперше мені самому. Подвиг посту полягає у відмові від небезпечних пристрастей, в боротьбі з ними. Це немов би ви звернулися до лікаря і розпочали лікування якоїсь недуги, яка нищила ваше здоров'я. Ви починаєте відчувати позитивний ефект, і це викликає у вас задоволення і радість.

«ГОСПОДИ І ВЛАДИКО ЖИТТЯ МОГО»

Християнинові слід розуміти, що піст немає сенсу лише як вправління задля самовдосконалення, саморозвитку, про який ми сьогодні чуємо на кожному кроці.

▼ **Продовження на 7 стор.**

ПРО ЩО НАМ ГОВОРЯТЬ БОГОСЛУЖІННЯ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

▼ **Продовження.**
Початок на 6 стор.

Християнське бачення людини полягає в тому, що вона є образом Божим. Якимось незбагненим чином людина є споріднена з Богом, закорінена в Ньому. Однак, далеко не завжди в своєму житті їй вдається це проявити. Людина часто забуває про Бога, стає автономною, покладається на себе, пише свій сценарій дійсності, а деколи навіть свідомо протиставляє себе Богові і починає встановлювати свої правила гри у світі. Часто інструментами у цій грі виступають влада, гроші, насильство, похоть... Піст важливий тим, що він наче червона лампочка попереджає людину про небезпеку життя без Бога, перестерігає, що не слід загарбувати дарований Богом світ, пригадує, що повноцінна людяність можлива за умови гармо-

нійних стосунків з Творцем. Коли людина зводить свій погляд до Бога, звертається до Нього за благословенням, то отримує набагато більше, ніж тоді, коли силкується самотужки увірвати собі якнайбільше. Деколи власне відмова від чогось – їжі, задоволення, амбіцій, самоствердження за рахунок іншого, марнославства (цей список кожен зможе продовжити сам) – допомагає нам усвідомити і на досвіді пережити, що Бог є Господом і Владикою нашого життя. Тобто саме аскеза у різних своїх проявах (хоча не лише вона) допомагає людині трактувати Бога серйозно і налагодити стосунки з Ним як Джерелом справжнього життя. В цьому і полягає найглибший сенс покаяння: зміни ума, способу мислення і оцінювання дійсності.

ВІДКРИТІСТЬ ДО БЛИЖНЬОГО

Богослужіння початку св. Чотиридесятниці не перестають наголошувати, що піст –

це не просто «моя особиста справа», мій вибір, моя духовна практика чи вправа. Християнський піст – це спільна справа, спільнотна дійсність, яка передбачає взаємодопомогу. Тому святі отці будуть наголошувати, що піст не має сенсу без милостині. Саме це слово вказує нам на найсуттєвіше: милість, милосердя. Помилково звужувати милостиню лише до грошової пожертви незнайомій людині на вулиці. Це лише один із багатьох видів цієї чесноти. Важливий, але далеко не єдиний. Милостиня передбачає правильний стосунок з ближніми. Як з незнайомими, так і з близькими. Милостиня – це передовсім відкритість до ближнього і його потреб, вміння побачити, почути, відчуті і милосердно відгукнутися.

Однак, було б необдуманим спрощенням зводити стосунки з ближніми до милостині. Посні літургійні тексти закликають нас до більш рішучих, а можливо навіть

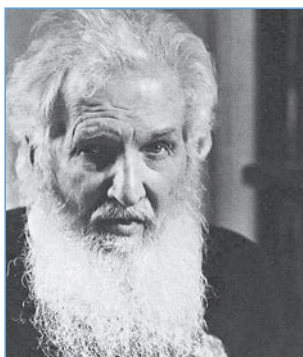
радикальних кроків: *Постячи, браття, тілесно, постімо і духовно: розв'яжімо всякі узи неправди, розірвімо пута насильницьких угод, усякий договір несправедливий роздерімо...* (стихира вечірні першого тижня Посту).

Піст передбачає також і очищення стосунків з ближнім, подібно як і очищення стосунку з собою і Богом. Ми схильні обростати такими собі «корупційними схемами» у стосунках з людьми, які нас оточують. Так, корупція стосується не лише політичних діячів. Просте підлабузництво, нещире «підтакування», роздування конфліктів чи навпаки старання замаскувати проблему, яка раніше чи пізніше вибухне і принесе людям біду, приниження одних за рахунок інших і т.д. Це і є ті «узи неправди», які нас поневолюють. Якщо покласти руку на серце, то важко не погодитися з висловами біблійних пророків про вплив вчинків на цілий народ, суспільство.

Якщо коротко підсумувати, то піст, насправді, є вчителем і дороговказом для цілого життя людини, а не лише для окремого відрізку часу перед Пасхою. Недаремно святі Отці говорять про Піст як про «символ» чи «образ» земного життя людини. Але нам, людям, треба завжди пригадувати про найважливіше. Ось тому Церква і запрошує сприйняти цю «сприятливу пору» Посту як особливий момент важливої подорожі. Хіба ж наше життя – це не момент подорожі?

Максим Тимо, ІР УГКЦ

Думи мої...

Моя кохана Мамо, для мене довго-довго було своєрідною загадкою, як це можливо, щоб упродовж століть український нарід, цей убогий сільський люд, наражений на безнастанні напади турків чи татар, на фізичне і моральне нищення чужих мовою і вірою окупантів, наражений на страшні наслідки частих воєн, без керми і вітрил зміг зберегти свою, йому

тільки притаманну духовність, виявом якої є український іконопис, українське мистецтво, своїх мистців-артистів, свої цілі школи іконописців, про які Європа нічого не знала й про які досі не знає і ще довго не хотітиме знати, хоч буде примушена обставинами пізнати Україну.

Митрополит Андрей Шептицький, з листів до мами

ТУТ СЛУЖИВ ОТЕЦЬ ВЕРБИЦЬКИЙ

У селі Стрільки Старосамбірського району на Львівщині збереглася церква, в якій служив автор Державного Гімну «Ще не вмерла України...» Михайло Вербицький. Цей храм має рідкісну назву – святого Євстахія, названий так на честь римського воєначальника, який загинув за християнську віру разом з дружиною і двома синами. Церква вшановує пам'ять цього святого 3 жовтня.

Як пояснив нинішній парох Стрільок отець Володимир Парашинець, таку назву храмові селяни дали чисто з практичних міркувань: до цього часу вже закінчувалися основні польові роботи і селяни мали змогу попрацювати і поярмаркувати, бо колись на храмові празники у цих селах відбувалися великі торговіці. Про те,

що в цьому храмі служив о. Вербицький, вказує важливий церковний документ – «Шематизм Перемиської єпархії», який уклав відомий церковний історик, священник Дмитро Блажейовський.

«Тільки у ті часи наша церква мала інший вигляд, була меншою майже напо-

ловину і мала статус каплиці, – каже отець Володимир. — Отець Михайло Вербицький був адміністратором цієї каплиці з 1853 по 1856 роки. Перед II світовою війною до церкви прибудували притвор, а сама будівля храму походить з 1792 року.»

Храм святого Євстахія належить до пам'яток місцевого значення. З трьох боків він оточений цвинтарем, і з пагорба, на якому розташований, відкривається прекрасний краєвид на Карпати і річку Дністер. Можливо, вже тут наспівали річки і гірських вітрів нашіп-

тували священникові й композиторові ту безсмертну мелодію, яка увіковічила його ім'я. У будь-якому разі, місцеві жителі стверджують, що мелодія Державного Гімну України була написана у Стрільках, хоча це трохи не співпадає з історичними фактами. Найімовірніше, ця мелодія появилася у селі Млини на території теперішньої Польщі, де отець Вербицький служив до останніх днів свого життя...

Про те, що в храмі служив отець Вербицький, вказує меморіальна дошка. Місцевий священник каже, що це зобов'язує його «служити вірно і патріотично своєму народові». Він мешкає на плебанії, на тому ж місці, де жив колись отець Михайло Вербицький, тільки от будівля вже не та. Нинішня – з 1902 року, а на її місці колись була інша, дерев'яна. Плебанія розташована біля підніжжя гори, а церква – на горі. Цікаво підніматися туди – таке відчуття, що справді сягаєш небес.

Йосип Марухняк, «День»

УКРАЇНА-РОСІЯ –
НОВИЙ ФРОНТ▼ **Продовження.**
Початок на 1 стор.

Водночас російські захисники побічно визнали факт збройної підтримки терористів, коли йшлося про комплекс «Бук», котрий збив літак «Малайзійських авіаліній» над Донбасом. Так, захищаючи свою позицію в Міжнародному суді ООН, Росія наполягає, що в Україні немає підстав для звинувачень у суді, адже сторона, котра використала «Бук», не мала наміру збивати саме цивільний літак. Роговчов сказав,

що звинувачення за Конвенцією про фінансування тероризму державою вимагає не лише факту терористичного акту, і навіть не лише надання допомоги тим, хто його вчинив, але також того, щоби спонсор «мав наміри або знав про даний теракт». «Тобто має бути або намір, або знання», – додав він.

Запрошений російською стороною юрист Самуель Вордсворс зазначив, що в епізоді з постачанням в Україну комплексу «Бук» Україна не надала доказів щодо виконання цих вимог. «Мало бути усвідомлення того, що «Бук» постачається саме для атаки на цивіль-

ний літак. Але Україна стверджує лише, що був поставлений з Росії, і нічого більше», – додав він. Також він наполіг, що, судячи із повідомлень ЗМІ, терористи мали намір збивати військові українські літаки, а не цивільний авіалайнер. Водночас він не визнав, що ЗРК «Бук» був і справді поставлений з російської території, наголосивши, що Росія ставиться з недовірою і сумнівом щодо результатів розслідування, оприлюднених Міжнародною слідчою групою.

Під час слухань російська сторона також багаторазово використовувала слово-

сполучення «кривавий переворот», «насильницький переворот» та «повалення влади» як аргумент про те, що в Україні розпочалася громадянська війна.

Речниця Міністерства закордонних справ України Мар'яна Беца, коментуючи російські виступи у суді, зазначила: «Сьогодні в Гаазі виступає РФ. Той самий нарратив, маніпуляції, брехня. І відчувається страх відповідальності. Але все в житті, як бумеранг», – написала вона на своїй сторінці у twitter'i.

«Рішення Суду зобов'язати Росію припинити дискримінацію українців і крим-

ських татар, а також зупинити підтримку терористів на Донбасі поставить РФ перед дилемою: або припинити свою протиправну поведінку, або остаточно перетворитися на країну-парію, з якою ніхто не матиме справи», – заявила заступниця міністра закордонних справ Олена Зеркаль.

Експерти з цих питань стверджують, що розгляд позовів у міжнародних судах – перспектива на роки, яку жодним чином не варто пов'язувати з конкретною перемогою. Судова тяганина – частина загального процесу, хоч і дуже важлива.

**«Збруч», politeka.net,
«Європейська Правда»**

ХТ

РОБЕРТА ЛІНН БОНДАР

Для Канади вона справжня героїня: її ставлять у приклад, а діти у шкільних творах пишуть, що хочуть бути подібними на неї. Її біографія просто вражає різноманіттям професій, наукових звань і хобі. І головну роль тут відіграє батько – Едвард Бондар, чий коріння з Івано-Франківської області, містечка Городенка.

Коли Роберта ще ходила до школи, її батько буде в підвалі справжню лабораторію, де донька проводить біологічні дослідження. Улюблені подарунки на день народження – набори з хімії. А у вільний час вона майструє з картону моделі космічних апаратів.

Мабуть, батько й не очікував, що незабаром не встигатиме за дипломами

Роберти: загальна медицина, нейробіологія, зоологія, сільське господарство. Найкращим відпочинком від навчання й наукової діяльності стає спорт – вона й плаває, ходить в гори, стрибає з парашутом, пірнає, займається риболовлюю і велоспортом, уміє керувати повітряною кулею та літаком.

Коли у 1983 році канадська космічна програма ого-

лошує набір астронавтів, її заявка надходить чи не найпершою. На першому етапі з 4 тисяч претендентів обирають 6, на наступному їх скорочують до 2. Кілька років підготовки і от нарешті день, якого вона так чекала – 22 січня 1992 року. Разом з 18 іншими астронавтами-чоловіками вона, не приховуючи свого захоплення, впевнено крокує до шатлу «Дискавері». Роберта стане першою канадійкою, яка побуває в космосі. Місія тривала 8 днів, під час яких вона досліджувала, як поводитимуться пугловки жаб, яйця креветок та мух за умов відсутності гравітації. Цікавила й можливість вирощувати в таких умовах пшеницю та овес.

Повернувшись на землю, Бондар зізнавалась, що тепер по-новому сприймає красу природи. Це надихнуло на ще одне хобі. Якщо раніше вона дивилася на світ через мікроскоп, то з цього моменту його замінив фотоапарат.

На зустрічах зі школярами вона закликає їх бути

впевненими й рішучими. Особливо наголошує, що це потрібно дівчатам, які наважуються конкурувати з чоловіками. А рекомендує оточувати себе тільки тими людьми, які будуть заохочувати та надихати вас на шляху до мрії.

«24 Канал»

Переглядаючи архів «Християнського Голосу»

МОСКОВСЬКА АТАКА НА СВ. ЮРА

В московському журналі «Жизнь и Церковь», що є органом сьогоденного московського патріарха, появилася коротка вістка про святоюрську катедру. Першим ділом ставлення московського патріарха, архієпископа Львова Панкратія, було зняття зі стін святоюрської катедри всіх образів, що висіли там десятки й сотні років. На місце знятих і усунених образів повісили інші, що їх називає згаданий журнал «православними образами» (читай: цензурованими московською цензурою).

В дальшому, архієпископ Панкратій завів у святоюрській катедрі проповіді в московській мові, допускаючи також побіч них проповіді в українській мові. Для скріплення московського духа в церковній діяльності на Західних Землях приєднано й піддано під юрисдикцію Архієпископа Панкратія Почаївську Лавру, яка ще в умовах царського окупаційного режиму в Україні була заборолем московського чорносопного духа і яка до часу останнього її прилучення до Львова знаходилася в складі московської єпархії.

З доволі сухих інформацій журналу «Жизнь и Церковь» виявляється, що йде постійний і послідовний та впертий наступ Москви на здобуття тієї нашої духової фортеці, якою була, є і буде наша Церква взагалі, а катедра св. Юра у Львові зокрема. Як воно не прикро і як воно не болюче нам про це довідуватись і читати – пише щоденник «Америка», з якого беремо ці інформації – ми віримо й знаємо, що тієї нашої святоюрської духової фортеці ніякий московський штурм не приведе до духової

Світлина Володимира Мельника, 1948 р.

капітуляції, бо сила в людях і їхніх нескорених душах.

«ХТ», ч. 5 (264), від 31 січня 1954 р.

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5